

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Hovedinstruks for Meteorologisk institutt

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av §3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 1. januar 2023.

Tom Rådahl
departementsråd

1 Innledning

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet ved departementsråd og er gjeldende for Meteorologisk institutt fra 1. januar 2023. Instruksen definerer rammebetingelsene og forutsetningene for økonomi- og virksomhetsstyringen.

Dette dokumentet erstatter tidligere instruks på området (Økonomi- og virksomhetsinstruks for Meteorologisk institutt datert 1.1.2022).

Instruksen er skrevet for å oppfylle kravene i økonomiregelverket om departementets overordnede ansvar i forhold til underliggende virksomheter, og angir krav til virksomheten ut over gjeldende økonomiregelverk for staten og tilhørende rundskriv.

Hovedinstruksen publiseres på departementets nettsider og sendes Riksrevisjonen.

2 Departementets myndighet og ansvar

Klima- og miljødepartementet har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for Meteorologisk institutt.

Klima- og miljødepartementet fastsetter overordnede mål og krav til Meteorologisk institutt gjennom årlige tildelingsbrev, innenfor rammene Stortinget fastsetter gjennom lov- og budsjettvedtak. Departementet har ansvar for å følge opp at Meteorologisk institutt innretter sin virksomhet i tråd med fastsatte mål og krav.

3 Meteorologisk institutts myndighet og ansvar

Vedtektene for Meteorologisk institutt, fastsatt ved kongelig resolusjon 10. desember 2021 angir formål, oppgaver, myndighet og ansvar for virksomheten. Vedtektene danner sammen med hovedinstruksen departementets formelle rammeverk for styring.

Meteorologisk institutt ledes av et styre. Styret oppnevnes av Klima- og miljødepartementet for fire år. Ansvaret for den daglige ledelsen er lagt til instituttets direktør, jf. vedtektenes § 2. Styret har i henhold til vedtektene ansvar for Meteorologisk institutts samlede virksomhet.

3.1 Meteorologisk institutts formål

I tråd med vedtektenes § 1 skal Meteorologisk institutt overvåke, varsle og formidle været med høy kvalitet og regularitet og beregne klimaet i nåtid og framtid. Instituttet skal arbeide for at myndighetene, næringslivet, institusjoner og allmennheten best mulig kan vareta sine interesser for sikring av liv og verdier, for planlegging og for vern av miljøet. Meteorologisk institutt skal drive forskning og utvikling på relevante fagområder. Meteorologisk institutt skal kunne utføre oppdrag og yte tjenester etter bestilling.

3.2 Meteorologisk institutts tilknytningsform

Meteorologisk institutt er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet ("nettobudsjettet virksomhet") underlagt Klima- og miljødepartementet.

3.3 Meteorologisk institutts hovedoppgaver og hovedfunksjoner

Sentrale arbeidsområder for instituttet er:

- a) utarbeide værvarsler
- b) studere Norges klima og gi klimatologiske utredninger
- c) innhente meteorologiske data i Norge, nærliggende havområder og på Svalbard
- d) drive forsknings- og utviklingsarbeid
- e) levere flyværtjenester
- f) formidle resultatene av sitt arbeid
- g) utføre oppdrag og yte spesialtjenester
- h) delta i det internasjonale meteorologiske samarbeid

3.3.1 Forvaltning av tilskuddsordninger

Meteorologisk institutt forvalter tilskuddsordninger for utgifter til internasjonale meteorologiske organisasjoner og samarbeidsprosjekter på vegne av Klima- og miljødepartementet. Organisasjonene og samarbeidsprosjektene fremgår av Klima- og miljødepartementets årlige budsjettproposisjon under kap. 1412 post 70.

Meteorologisk institutt har ansvar for å gjennomføre forvaltningen i tråd med retningslinjene for tilskuddsordningene, fastsatt av Klima- og miljødepartementet 18. mai 2021, og gjeldende lover og regler.

3.4 Samarbeid med andre virksomheter og aktører

MET skal samarbeide med andre virksomheter når det er nødvendig og hensiktsmessig for å tilrettelegge og utvikle brukerrorettede, sammenhengende og effektive tjenester.

MET skal bidra til et effektivt samarbeid med øvrige etater som er underlagt Klima- og miljødepartementet

4 Meteorologisk institutts interne styring

Meteorologisk institutt skal bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring, og relatere risikovurderingene til mål- og resultatkravene for virksomheten.

Meteorologisk institutt skal identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko som kan påvirke måloppnåelsen negativt. Risikostyring skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll og inkluderes i virksomhetens planer, gjennomføring og oppfølging, og inngå som en integrert del av styringen.

Meteorologisk institutts overordnede risikovurderinger skal være et formelt punkt på etatsstyringsmøtene.

4.1 Meteorologisk institutts interne ledelsesstruktur og fullmakter

Ansvar og oppgaver for styret og direktør er fastsatt i vedtektene. Styret skal fastsette hovedregler for økonomiforvaltningen ved virksomheten i henhold til gjeldende regelverk og etter anvisning fra Klima- og miljødepartementet. Økonomiforvaltningen skal inneholde regler om ansvarsforhold og delegering av myndighet.

Instituttets direktør ansettes av styret på åremål (perioden er seks år og kan fornyes en gang). Direktøren har ansvaret for virksomhetens daglige drift og sørger for at vedtak truffet av styret, Klima- og miljødepartementet og eventuelt andre bevilgende departementer blir iverksatt.

Direktøren har innenfor sitt område et selvstendig ansvar for at virksomheten har effektive og hensiktsmessige systemer og rutiner som har innebygget tilfredsstillende intern resultat- og økonomikontroll.

4.2 Meteorologisk institutts planlegging, gjennomføring og oppfølging

Meteorologisk institutt skal følge opp mål- og resultatkrav og øvrige styringssignaler gjennom helhetlig planlegging, gjennomføring og oppfølging internt i egen virksomhet. Meteorologisk institutt skal planlegge i et langsiktig og strategisk perspektiv for å møte fremtidige utfordringer og oppnå langsiktige mål.

Meteorologisk institutt skal innrette egen virksomhet slik at den bidrar til best mulig effekt i tråd med målsettingene for virksomheten slik de fremgår av tildelingsbrevet. Meteorologisk institutts resultatrapportering skal basere seg på analyser og vurderinger av effekter som følger av instituttets egen virksomhet og interne prioriteringer, opp mot relevante målsettinger. Meteorologisk institutt skal løpende vurdere behov for evalueringer innenfor egne ansvarsområder.

Meteorologisk institutt skal benytte Statlig regnskapsstandard (SRS) i sitt virksomhetsregnskap og i økonomirapporteringen.

4.3 Meteorologisk institutts internkontroll

Meteorologisk institutt skal ha en effektiv intern kontroll. Den interne kontrollen skal være tilpasset risiko, vesentlighet og egenart. Systemet skal dokumenteres. Den interne kontrollen skal utformes og gjennomføres slik at den gir rimelig grad av sikkerhet for at Meteorologisk institutt når de mål som er fastsatt, har en effektiv drift, pålitelig rapportering og at lover og regler følges.

4.4 Andre varige føringer

4.4.1 Offentlig støtte, bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet

Meteorologisk institutt er ansvarlig for at bruken av midler er i samsvar med gjeldende lover og regelverk, herunder Lov om offentlig støtte og Lov om merverdiavgift.

Meteorologisk institutt kan ha både bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet. Den oppdragsfinansierte aktiviteten kan også dekke tjenester for næringslivet (kommersielle oppdrag).

All oppdragsfinansiert aktivitet skal være faglig relevant og bidra til å videreutvikle instituttets kompetanse. Kommersielle oppdrag skal bidra til å forbedre instituttets kjernevirksomhet.

Styret ved Meteorologisk institutt skal sørge for at det foreligger interne retningslinjer for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet ved Meteorologisk institutt. For oppdragsfinansiert aktivitet skal oppdragsgiver dekke alle direkte- og indirekte kostnader som oppdraget fører med seg. Instituttets regnskapsopplegg skal dokumentere en fullfordeling av kostnader mellom statsoppdraget og den oppdragsfinansierte aktiviteten, slik at den oppdragsfinansierte aktiviteten blir belastet med alle variable kostnader, en forholdsmessig andel av de faste kostnadene samt en rimelig fortjeneste. Videre skal oppdragsfinansiert aktivitet regnskapsføres separat i instituttets økonomimodell.

Med bidragsfinansiert aktivitet forstås prosjekter hvor Meteorologisk institutt henter støtte fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder uten at det foreligger krav om motytelse fra instituttet når avtale om støtte inngås. Med oppdragsfinansiert aktivitet forstås prosjekter Meteorologisk institutt utfører mot betaling fra ekstern(e) oppdragsgiver(e) når det foreligger et krav om motytelse fra instituttet når avtale/kontrakt inngås.

4.4.2 Informasjonssikkerhet

Meteorologisk institutt skal følge nasjonale føringer og prinsipper for digital sikkerhet innenfor sitt ansvarsområde. Meteorologisk institutt skal være sertifisert etter ISO 27001-standarden (informasjonssikkerhet).

4.4.3 Forebyggende sikkerhet

Meteorologisk institutt er underlagt sikkerhetsloven og skal arbeide med forebyggende sikkerhet i henhold til lovens bestemmelser, forskrifter og gjeldende veiledninger.

4.4.4 Samfunnssikkerhet

Meteorologisk institutt skal arbeide med samfunnssikkerhet og beredskap i henhold til samfunnssikkerhetsprinsippene. Arbeidet skal gjennomføres på en systematisk, dokumenterbar metode der samfunnssikkerhet skal være en integrert del av virksomhetens ulike fagområder. Meteorologisk institutt skal jevnlig gjennomføre ROS-analyser, utarbeide beredskapsplanverk og gjennomføre øvelser iht. departementets føringer.

4.4.5 Digitalisering og samordning

Meteorologisk institutt har et ansvar for å følge nasjonale føringer og prinsipper i regjeringens digitaliseringspolitikk og miljøsektorens digitaliseringsstrategi.

4.4.6 Anskaffelser

Anskaffelser utgjør en stor andel av virksomhetens økonomi, og må derfor bidra til virksomhetens overordnede målsetninger. Meteorologisk institutt skal benytte de sentrale rammeavtaler inngått av Statens innkjøpscenter og fellesavtaler inngått for miljøforvaltningen der dette er mulig.

Meteorologisk institutt skal ivareta samfunnsansvar i anskaffelsene, ved å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger, forhindre arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, sikre respekt for grunnleggende menneskerettigheter og like konkurransevilkår for næringslivet.

4.4.7 Forvaltning av eierinteresser mv.

Departementet kan gi Meteorologisk institutt særskilt fullmakt til å forvalte statens interesser i selskaper mv. i henhold til vedtatte retningslinjer. Styret kan fastsette egne retningslinjer for virksomhetens egen styrings- og kontrollmyndighet.

4.4.8 Miljøledelsessystem

Meteorologisk institutt skal ivareta og følge opp et miljøledelsessystem som etterlever kjente standarder for oppfølging og dokumentering av virksomhetens miljøarbeid (eksempelvis ISO14001, Miljøfyrtårn, EMAS etc.).

4.4.9 Kontakt med Stortinget mm

Meteorologisk institutt skal forholde seg til henvendelser fra Stortinget og andre departement i tråd med [Regjeringens forhold til Stortinget - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

4.4.10 Riksrevisjonen

Meteorologisk institutt skal legge forholdene til rette slik Riksrevisjonen finner det hensiktsmessig for å foreta de revisjons- og kontrolloppgaver som følger av lov og instruks for Riksrevisjonen. Meteorologisk institutt skal videre prioritere og følge opp merknader og anbefalinger fra Riksrevisjonen og utarbeide oppfølgingsplaner for dette.

4.4.11 Bærekraftsmålene

Hvordan virksomhetens oppgaver bidrar til å nå aktuelle bærekraftsmål skal synliggjøres i virksomhetenes utadrettede kommunikasjon og i styringsdialogen.

5 Styringsdialog og fagdialog

Klima- og miljødepartementet har ansvar for å tilrettelegge for en hensiktsmessig styringsdialog mellom departementet og Meteorologisk institutt.

5.1 Styringsdokumenter

Etatsstyringen av Meteorologisk institutt utøves i en skriftlig dialog mellom Klima- og miljødepartementet og Meteorologisk institutt gjennom:

- Tildelingsbrev (inkl. supplerende tildelingsbrev)
- Hovedinstruksen (dette dokumentet)
- Årsrapport og tertialrapporter fra Meteorologisk institutt
- Referater fra etatsstyringsmøter og særmøter

5.2 Styringsmøter

Departementet og instituttet skal avholde minst ett etatsstyringsmøte årlig. Dagsordenen skal ta utgangspunkt i måloppnåelse, eventuelle avvik fra fastsatte styringskrav, risikovurderinger og strategisk viktige utviklingsspørsmål som påvirker etaten. Nye styringssignaler fra departementet til instituttet skal dokumenteres skriftlig.

5.3 Fagmøter

Departementet og Meteorologisk institutt kan ved behov avholde andre fagmøter, utover møter som nevnt i 5.2, for å diskutere fagsaker. Slike fagmøter er ikke en arena for å diskutere prioriteringer eller å gi styringssignaler som endrer forutsetninger for Meteorologisk institutts styring av virksomheten.